

Algemene Beschouwingen Begroting 2027 ABV

Voorzitter,

Bij de verkiezingen heeft Algemeen Belang Vlieland gekozen voor een helder uitgangspunt: een sociaal, betaalbaar en toekomstbestendig Vlieland voor jong en oud. Betaalbaar wonen, goede zorg, sterke voorzieningen, een gezond financieel beleid en behoud van het unieke karakter van ons eiland stonden daarbij centraal. Wanneer wij het coalitieakkoord, het uitvoeringsprogramma en deze begroting naast ons verkiezingsprogramma leggen, zien wij veel terug van wat wij onze kiezers hebben beloofd.

Van plannen naar uitvoering

Deze bestuursperiode moet de periode worden waarin plannen zichtbaar resultaat opleveren. Er wordt geïnvesteerd in de renovatie van Flidunen, wegen, riolering en waterstaatkundige voorzieningen. Ook wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de woningbouwopgave, het tegengaan van oneigenlijk gebruik van woningen en het versterken van voorzieningen op het gebied van sport en jeugd.

Ook op sociaal gebied worden belangrijke stappen gezet. Er is aandacht voor jongeren, eenzaamheid, welzijn, preventie, ondersteuning van inwoners met een laag inkomen en goede en betaalbare zorg en ondersteuning, ook aan huis. Dat sluit goed aan bij de sociale koers van ABV.

Tegelijkertijd zijn veel ambities nog in voorbereiding. Uiteindelijk zullen inwoners deze bestuursperiode beoordelen op wat daadwerkelijk wordt gerealiseerd. De komende jaren moeten daarom steeds meer in het teken staan van zichtbare resultaten.

Financieel verantwoord blijven

Het is positief dat Vlieland ook in 2027 financieel gezond blijft en dat de reserves voldoende ruimte bieden om tegenvallers op te vangen. Tegelijkertijd zien wij dat de financiële ruimte in de loop van de begrotingsperiode afneemt.

Daarbij zijn er nog verschillende onzekerheden. Zo is nog niet duidelijk welke financiële gevolgen de afwikkeling van Duinwijck Gasvrij uiteindelijk met zich meebrengt. Daarnaast vormen de meerjarenonderhoudsplannen een belangrijk aandachtspunt. Op meerdere terreinen moeten deze nog worden geactualiseerd. Pas wanneer alle onderhoudsplannen zijn doorgerekend, ontstaat een volledig beeld van de onderhoudsopgave waarvoor de gemeente staat.

ABV vraagt het college daarom om ervoor te zorgen dat bij de Kadernota 2028 alle meerjarenonderhoudsplannen zijn geactualiseerd en financieel zijn doorgerekend. Alleen dan kunnen wij de beschikbare structurele ruimte baseren op feiten in plaats van aannames. De vraag is immers niet alleen of de begroting van 2027 sluitend is, maar ook hoe onze financiële positie eruitziet wanneer alle toekomstige onderhoudsverplichtingen volledig in beeld zijn gebracht. Het gaat daarbij onder meer om gemeentelijke gebouwen, infrastructuur, riolering en waterstaatkundige voorzieningen.

Ook de investeringen die de komende jaren noodzakelijk zijn, vragen om een zorgvuldige afweging. Voor een deel daarvan zal financiering met leningen nodig zijn. Wij steunen de investering in Flidunen, maar vinden het belangrijk om daarbij oog te houden voor de financiële risico's. De schuldenpositie van de gemeente loopt de komende jaren fors op en ook de rentelasten stijgen aanzienlijk. Wij verwachten daarom van het college dat financiële of bouwkundige tegenvallers bij de renovatie van Flidunen tijdig worden beheerst en niet leiden tot aanvullende lasten voor onze inwoners.

Hetzelfde geldt voor toekomstige investeringen, zoals de verdere aanpak van de damwanden. Niet alleen de investering zelf, maar ook de bijbehorende rentelasten zullen op termijn een groter beslag leggen op de begroting. Daardoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe wensen en beleid.

Onze grootste onzekerheid ligt echter niet op Vlieland, maar in Den Haag. Besluiten over het gemeentefonds kunnen voor kleine eilandgemeenten grote gevolgen hebben. Daarom is het belangrijk dat de Waddeneilanden gezamenlijk blijven optrekken voor een eerlijke en toekomstbestendige financiële positie.

Belastingen en woonlasten

ABV staat niet te springen om belastingverhogingen. Inwoners en ondernemers voelen de stijgende kosten van levensonderhoud immers dagelijks. De begroting gaat uit van hogere woonlasten door onder meer verhogingen van de OZB, afvalstoffenheffing en

rioolheffing. Een deel daarvan is nodig om investeringen, waaronder de renovatie van Flidunen, mogelijk te maken.

Voorzitter, ABV staat voor een betaalbaar eiland. Dat betekent dat we eerlijk moeten zijn naar onze inwoners: in 2027 stijgt de OZB met 12% en de rioolheffing met 6%. Wij vragen het college om bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december te borgen dat de kwijtscheldingsregeling voor inwoners die daarop zijn aangewezen volledig overeind blijft. Tegelijkertijd vragen wij het college nauwlettend te volgen wat de stapeling van gemeentelijke lasten betekent voor huishoudens, ondernemers en maatschappelijke organisaties op Vlieland.

Blijvende uitdagingen

Er blijven belangrijke uitdagingen bestaan. Onze grootste onzekerheid blijft, zoals eerder genoemd, de ontwikkeling van het gemeentefonds.

Daarnaast blijven woningbouw, vergrijzing, stijgende zorgkosten en het behoud van voorzieningen belangrijke opgaven voor de komende jaren. De behoefte aan betaalbare woningen blijft groot. De uitdaging is om van plannen daadwerkelijk woningen te maken. Ook de toenemende vraag naar zorg en ondersteuning vraagt blijvende aandacht. Daarom blijven investeringen in preventie, welzijn en een sterke sociale basis van groot belang.

Tot slot mogen we niet uit het oog verliezen hoe belangrijk toerisme is voor Vlieland. Een belangrijk deel van onze inkomsten is direct of indirect afhankelijk van bezoekers. Juist die afhankelijkheid maakt ons ook kwetsbaar. We kunnen gemeentelijke opgaven niet onbeperkt blijven financieren door telkens aan de knop van de toeristenbelasting te draaien. Juist daarom is het van belang dat we blijven investeren in een aantrekkelijk, gastvrij en kwalitatief sterk eiland. Een vitale toeristische sector is niet alleen van groot belang voor ondernemers. De inkomsten die daaruit voortvloeien dragen ook bij aan de financiële positie van onze gemeente en aan het behoud van voorzieningen waar alle Vlielanders van profiteren.

Aandacht voor de organisatie

De afgelopen jaren is de gemeentelijke formatie gegroeid. Dat is deels verklaarbaar. Gemeenten hebben meer taken gekregen, regelgeving wordt complexer en ook van een kleine gemeente als Vlieland wordt steeds meer gevraagd.

Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om de ontwikkeling van de organisatie periodiek tegen het licht te houden. Welke taken zijn erbij gekomen? Welke resultaten zijn bereikt met de uitbreiding van de capaciteit? Waar liggen nog knelpunten? En hoe zorgen we

ervoor dat de organisatie ook op langere termijn past bij de schaal van onze gemeente en onze financiële mogelijkheden?

Een sterke organisatie is essentieel, maar vraagt ook om een kritische blik op doelmatigheid en kostenbeheersing. Dat hoort bij goed bestuur.

De begroting laat zien dat momenteel 2,8 fte tijdelijk dubbel bezet is vanwege aankomende pensioneringen. ABV verwacht dat het college deze tijdelijke formatie-uitbreiding in 2028 weer afbouwt, zoals begroot. Om kennisverlies bij uitstroom te voorkomen en tegelijkertijd de personeelslasten beheersbaar te houden, vinden wij het belangrijk dat de aangekondigde kennispool voortvarend wordt uitgewerkt. Daarmee kan lokale kennis en ervaring beter worden benut en kan de afhankelijkheid van externen worden teruggedrongen. Zo kunnen we de kosten voor externe inhuur en advisering beperken.

Tot slot

Voorzitter,

ABV ziet in deze begroting veel terug van de koers die met het coalitieakkoord is ingezet. Daar zijn wij positief over.

Tegelijkertijd blijft het zaak om plannen om te zetten in concrete resultaten, de financiële positie zorgvuldig te bewaken en oog te houden voor de betaalbaarheid voor onze inwoners.

Als coalitiepartij willen wij daaraan constructief bijdragen. Met oog voor de ambities die we hebben uitgesproken, maar ook voor de financiële werkelijkheid waarin die moeten worden waargemaakt.

De richting die in deze begroting wordt gekozen, kunnen wij ondersteunen. Nu komt het aan op uitvoering. Uiteindelijk wordt het succes van deze begroting niet bepaald door de cijfers, maar door wat inwoners op Vlieland er de komende jaren van zullen merken.

Dank u wel.